

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

MINISZTER

Dr. Sulyok Tamás úr részére
elnök

Iktatószám: PM/1131-2/2023

Alkotmánybíróság

Budapest
Pf. 773.
1535

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/2874-u/2022		
Érkezett: 2023 FEBR 20.		
Érkezés módja		
☒ POSTÁN	☐ @	EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 0	Kezelőiroda: [Signature]

Tárgy: amicus curiae a IV/2874/2022 számú AB indítványhoz

Tisztelt Elnök Úr!

A IV/2874/2022 számú AB indítványhoz a következő amicus curiae beadványt kívánom benyújtani az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 57. § (1b) bekezdése alapján.

Álláspontom szerint az indítványozó által hivatkozott, a tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] sérelme a kifogásolt eljárásban nem valósult meg.

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerint „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

Az irányadó értelmezés szerint e cikk a tisztességes hatósági ügyintézéshez való jogot és indokolási kötelezettséget jelenti, továbbá a hatóság kártérítési kötelezettségét foglalja magában. A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog magában foglalja mindenkinek a jogát arra, hogy az őt hátrányosan érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt meghallgassák, az iratokat megismerje és az igazgatási szervek a döntéseiket indokolják. Az elvek összefüggésben állnak a jó közigazgatás fogalmával, valamint a közigazgatási eljárásjog közös európai elveivel. Elvként érvényesül a pártatlan, részrehajlás nélküli ügyintézés, a jogegyenlőség, a diszkrimináció tilalma, valamint a tisztességes ügyintézés követelménye. A tisztességes hatósági eljárás alapvető követelménye, hogy a közigazgatási hatóság az eljárása során köteles megtartani és másokkal is megtartatni a jogszabályi rendelkezéseket. A tisztességes hatósági eljárás azonban nem pusztán a jogszabályok megtartásával azonos, bár az mindenképpen szükséges feltétele annak.

Önmagában az a körülmény, hogy az eljáró hatóság nem fogadta el az indítványozó által kidolgozott, a fémkereskedelmi bírság összegének alapjául szolgáló piaci árat, nem okozhatta az indítványozó tisztességes hatósági eljáráshoz való jogának sérelmét, ha a hatóság a határozatában a döntését megindokolta.

Az indokolt döntéshez való jog mindezek alapján az eljárás tisztességességének alkotmányos követelményrendszerén belüli részjogosítvány. Az alkotmányos előírás ugyanakkor kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti az eljáró hatóságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 81. § (1) bekezdése szerint a döntés tartalmazza az eljáró hatóság, az ügyfelek és az ügy azonosításához szükséges valamennyi

adatot a zártan kezelt és védett adatok kivételével, a rendelkező részt – a hatóság döntésével, a szakhatóság állásfoglalásával, a jogorvoslat igénybevételével kapcsolatos tájékoztatással és a felmerült eljárési költséggel –, továbbá a teljes eljárásra történő áttérés esetén az áttérés okára, a megismerhetetlenné tett zártan kezelt és védett adatokkal együtt megállapított tényállásra, a bizonyítékokra, a szakhatósági állásfoglalás indoklására, a mérlegelés és a döntés indokaira, valamint a döntést megalapozó jogszabályhelyek megjelölésére is kiterjedő indokolást.

Az indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a hatóság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy a hatóságnak a döntése indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárás követelményéből fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása.

Az ügyben eljáró hatóság, ha minden kétséget kizáróan foglalkozott az indítványozó által felajánlott bizonyítékkal és e tekintetben megindokolta a döntését, akkor az indítványozó tisztességes eljáráshoz való alapjoga nem sérülhetett.

Fontosnak tartom kiemelni, hogy az Alkotmánybíróság a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog körében is érvényesíti azt a következetes gyakorlatát, amely szerint a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.

Megállapítható, hogy az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó a határozatot vagy a bíróság ítéletben rögzített érvelését tévesnek, magára nézve hátrányosnak tartja, nem alkotmányossági kérdés és az indokolt döntéshez való jog sérelmére történő hivatkozással sem tehető azzá.

Mindezek alapján – figyelemmel az Alkotmánybíróság hivatkozott, következetes ítélkezési gyakorlatára is – álláspontom szerint nem merül fel alaptörvény-ellenesség, sem az alkotmányjogi panaszban hivatkozott jogszabályhely, sem az alkalmazása útján meghozott hatósági határozatok, bírósági döntések nem minősülnek alaptörvény-ellenesnek.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az amicus curiae-ben foglalt álláspontomat az ügy elbírálása során szíveskedjen figyelembe venni.

Budapest, 2023. február „13.”

Üdvözlettel:

Varga Mihály

